

Kuidas me õppisime "Internatsionaali"

Esimesel "punasel aastal" 1940–41 tuli meile piibupigilehase Krilluse asemel lauluõpetajaks Johannes Hiob.

See lugu juhtus varsti pärast koolitöö algust. Kaks klassi toodi aktsesaali, et meile selgeks õpetada "Internatsionaal".

Igal toolil leidsime ehtsa trükmäsina alt tulnud laululehe.

Maestro Hiob tõusis lavaservale, pidas väikese sissejuhatava–selgitava–agiteeriva kõne ja pani südamele laul kiiresti selgeks õppida.

Sel ajal oli meil aega laululehtedega lähemat tutvust teha. Selgus üllatav ja meeldiv tõik: me polnud nende esimesed kasutajad. Juba enne meid oli mingi klass sellega oma hinge ülendanud ja vaimu teritanud.

Keegi oli teinud asjalikke sisulisi parandusi laulu teksti. Algusvärss "Nüüd üles, keda needus rõhub" kõlas tema redaktsioonis "Nüüd üles, keda neegus rõhub". Edasi läks lugu veelgi väljendusrikkamaks. "Nälg, orjus ikkes hoiavad" oli muutunud "näljaks ja ooruseks", mis ikkes hoiavad.

Kaua polnud aega andeka koolivenna loomingu rõõmu ja rahuldust tunda, sest juba oli maestro Hiob alustanud hoogsalt võitluslaulu tutvustamist. Meloodia korra läbi mänginud, andis ta käega märku, et me laulma hakkaksime. Kuid oh õudust! — saalist ei kostnud piuksugi.

Hiob katkestas akompaneerimise, pöördudes üllatunult meie poole: milles asi? Alustas taas — ikka vaikus. Tõusis, astus ärritunult ette lava servale ja küsis, miks me siis ei laula. Vastust ta muidugi ei saanud. Võib-olla ei oodanudki...

Nüüd proovis õpetaja kolmandat korda — kuhu tal pääsu oli! — ja tüdrukute poolt kostiski mingisugust hõredat piuksumist. Poiste pool aga valitses hauavaikus. Juba üsna endast väljamineku piiril Hiob tuli jäl-

le lava servale, vaatas nõutult tõrksat auditooriumi ja pöördus esimesena silmahakanud klassivend Viktori poole:

"No öelge, Viktor (ta kõnetas küll perekonnanime pidi), mida me peaksime nende poistega tegema, et nad laulma hakkaksid?"

Nõuanne, mis nüüd järgnes, lõi oma lihtsuse, originaalsuse, ratsionaalsuse ja ootamatusega kõik tummaks, sest Viktor lausa hõiskas üle saali täis leidmisrõõmu:

"Munad maha!"

Nii ootamatult lihtne lahendus viis pedagoogi endast välja, sest ta lausa võpatas, hüpatas sammukese lavaserval, ning osutades käesirutusega ukse poole, hingeldas ainsa hetkel mõeldava sõna:

"Välja!"

Äsjane mõttehiiglane Viktor, kellele loodus oli andnud omaduse erutuse puhul näost võluvalt vähkpuna-seks lahvatada, mis veel eriti esile tõi ta tedretähed, järgis õpetaja tungivat nõuannet: lonkis tüdrukute naerukihina ja poiste mörina saatel saalist välja.

Pärast vestlesid õpetaja Hiob ja Viktor mitmel vahetunnil koridorinurgas. Küllap arutasid nad kõige muu kõrval ka tolle ettepaneku nõrka külge, sest no mis mässule ja keda see tiiskandihääli piiksuv eunuhhide koor ikka kutsuks?

Agas kui nüüd sügavamalt haarata: mingi iva oli sellel nõuandel ikka sees ka — ja seda vaimu poole pealt —, sest peagi õppisime "Internatsionaali" enam–vähem selgeks.

VENDA SÕELSEPP

